

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Pilda Serbiei.

Nu știm încă dacă Serbia vrea pacea sau războiul. Cu toate asigurările de pace ale tuturor, vedem că neconținut pregătiri de război se fac din amândouă părțile. Peste 100.000, după alții 150.000 de ostași ai Austro-ungare păzesc toată întinderea graniței monarhiei către Serbia și Muntenegru. Scupcina sârbească votează neconținut credite noi și guvernul sârbesc adrează neconținut comenzi noi firmelor Krupp, Creuzot și altor mari fabrici străine. Războiul, dacă nu-i cert, e cel puțin posibil deci. Se pune întrebarea care-i atitudinea poporului românesc în fața unui eventual război? Punem într'adins chestiunea, căci în clipele mari, istorice și hotărâtoare, e vorba nu de atitudinea oficială a unui partid sau a unui guvern, ci de a poporului românesc întreg. Niciodată în timpuri normale și atât mai puțin în situații mari hotărâtoare, interesele poporului românesc de pretutindeni nu se pot contrazice între dănsese, ci sunt totdeauna aceleași, solidare și nedeslăpite.

Ce-i drept, în conflictul actual dintre Serbia și Austria, interesele poporului românesc nu sunt atinse direct. Nici România, nici românii din monarhia austro-ungară nu au vre-un interes *direct* ca Serbia să obțină vre-un avantaj, vre-o concesiune economică și teritorială, dela monarhia austro-ungară.

Dar prin așezarea sa geografică, poporul românesc este foarte aproape de focarul

neînțelegerilor și conflictelor dintre cele două puteri și prin urmare în mod indirect ea poate avea cel puțin interese de principiu în joc.

O parte a poporului românesc, cam jumătate, a ajuns să formeze azi un stat neatârnat și suveran la gurile Dunării. Existența României însă nu-i numai interesul românilor cari o locuiesc, ci și al românilor din alte state. Ea este punctul central de gravitație culturală și națională a românilor din celelalte state e simburul marelui masiv românesc. Nați născută noastră a căpătat aici dezvoltarea și înflorirea cea mai deplină, cu toate atributele vieții naționale ale unei națiuni suverane. Dimpotrivă în celelalte state românismul în mod fatal, chiar și acolo unde se bucură relativ de măsura cea mai largă de drepturi, în Bucovina, duce o viață națională incompletă, mutilată, fără toate atributele unei națiuni suverane, idealul de viață al oricărui popor.

Românii supuși sau, cum adesea se spune în România, și cu o dureroasă dreptate, românii *subjugați*, au același interes la existența României ca și România însăși, căci prin nimicirea statului român ar pierde sprijinul cel mai puternic, izvorul principal de întărire al naționalității lor în privința culturală și etnică, dar și în privința politică.

În schimb România are același interes la existența națională a românilor supuși. Cu toate neajunsurile unei vieți incomplete, românii din alte state și-au dat și-și dau neconținut obolul la îmbogățirea culturii ro-

mânești, un curent neîncetat de imigrare merge spre România, contribuind în mod însemnat la dezvoltarea și naționalizarea vieții economice, iar românii rămași în afară de granițele ei vor fi totdeauna aliații cei mai firești, cei mai statornici ai României și potiticeii iei.

Să ni-se ierte că repetăm azi vechi adevăruri. Politica Serbiei însă ni-le revoacă azi mai mult decât ori când în minte. Noi nu putem privi rolul Serbiei cu zîmbetul disprețuitor și milostiv al marelui diplomații europene. Nici-odată un stat mic și slab, puțin consolidat în lăuntru, nu a dat pildă mai minunată de apărare energică și hotărârită a intereselor sale. Nici-odată nu am văzut la un stat mic o conștiință mai deplină a rolului ce îl are în viața neamului său întreg.

Deși Serbia nu va obține toate concesiunile dorite, dar este deja un mare succes când Austria se arată plecată la concesiuni economice ba chiar bănești.

Poporul românesc are interesul indirect cel puțin de-a vedea realizându-se dorințele Serbiei, căci în ele vede realizarea principiului că în politica internațională nu poate decide un singur lucru, puterea, și că nu totdeauna statele mari și puternice, în virtutea puterii lor, au și dreptul de-a nesocoti și dripi interesele state- și popoarelor mici.

Prin atitudinea ei, prin hotărârea ei, Serbia a dat o pildă de urmat tuturor statelor mici și succesul ei în parte e și succesul tuturor popoarelor mai mici, e și succesul

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Cântec.

Și clar ca nici odată
Răsare-mi chipul tău,
Frumos din cale-afară
Și blând, în gândul meu.

Și cum mă uit într'una
La el cu-atâta dor,
Îl văd cum mă privește
Cu drag și zimbitor.

Și mă întreb: cum poate
Minți — fără păcat —
Un chip așa de gingaș
Și de nevinovat.

Enea.

Catullus Mendés.

Vorbe de dragoste nitate.

S'a întâmplat odată că o zână, frumoasă ca florile, dar crudă ca și șerpii, cari se ascund sub cie, s'a hotărât să-și răzbune asupra întregului popor din o împărăție mare.

Unde era împărăția aceea? Între munți sau pe șes, la țărnuț unu rău sau se malul mării? Aceasta nu o știu nici eu, și nici în poveste nu se spune.

Și pentruce voia oare zâna să-și răzbune pe tot poporul?

Nici despre aceasta nu se spune nimic în poveste; poate că oamenii își uitaseră să o chieме la botezul vre-unei fete de împărat, s'au la altă serbare, destul că zâna era înfuriată rău.

Ea făcea planuri peste planuri și se gândia cum să-și răzbune asupra poporului?

Să trimită câteva mii din duhurile focului, cari să schimbe țara întreagă într-o mare de foc, să poruncească la duhurile florilor să-și facă culcușul în trandafiri și în celelalte flori, pentruca cât ai bate în palme să se vestejască, s'au să prefacă pe toate fetele tinere și frumoase în babe urâte?

Ea putea să stărneasca toate vânturile, la porunca ei munții cari varsă foc ar fi aruncat peste întreaga țară cenușe fierbinte, ea putea să schimbe chiar și drumul soarelui, așa că țara ar fi rămas pe vecie în întunec, — dar toate aceste pedepse i se păreau prea mici.

Nimic nu a făcut ea din toate acestea, ci a fu-

mai din mintea oamenilor — a bărbaților și a femeilor — dumnezeieștile cuvinte: »Te iubesc!»

Dupăce făcu-aceasta, un răs diavolesc îi flutură pe față și ea dispăru.

II.

Deocamdată oamenii nu observă că le-ar lipsi ceva. Când și când însă li-se părea totuși că le lipsește ceva, dar nu-și puteau da seamă ce ar fi aceea.

Îndrăgostiții, cari seara se întâlneau sub tufișurile de drandafiri și cei căsătoriți, cari cu pierdelele lăstate stăteau de vorbă într-o odaie retrasă deodată își întrerupseră trăgostirile și se uitară mirați unul la altul. Ei simțiau că le lipsește ceva, cu care erau obișnuiți, ceva ce repetau încontinuu și ca întrebare și ca răspuns, și nu știau ce este acest ceva. Mult timp și-au bătut capul ca să afle, dar înzădar, ei deveniră tot mai neliniștiți și totuși nu-și puteau aduce de loc a-minte.

Și totuși nu suferiau așa mult în urma pierderii acestor cuvinte scumpe, căci, spre mângăierea lor, mai aveau alte cuvinte și alte multe giuguliri. — Dar acestea nu ținură mult timp și ei deveniră tot mai îngândurați și mai triști. Înzădar se iubiau, înzădar își dădeau unul altuia cele mai scumpe nume; cu atâta nu se mulțămiau; sărutările pătimașe și jurămintele de a muri unul pentru altul, și vorbe dulci de dragoste ca »sufletul meu și fericirea mea», toate acestea nu-i îndestulau; ei simțeau necesitatea instinctivă de a mai auzi și a mai rosti ceva, ce era mai dulce și mai prețios pentru ei decât toate vorbele de dragoste.

nostru. S'a dovedit că nu politica de prudență, de închinare necondiționată, de supunere către »forța împrejurărilor« este singurul mijloc care poate duce un stat mic spre succes în apărarea sa.

S'a dovedit că un stat mic și slab are totuși dreptul de-a se gândi la cei de un sânge cu el, supuși sau subjugați altor state puternice.

Oare statele mici — ne gândim mai ales la România — putea-vor să se pătrundă deplin de învățământul acesta?

Mandatul lui Ivanka. Comisia II de examinare va ținea în 4 Martie o ședință. Comisia se va ocupa de petiția, prin care se atacă mandatul deputatului naționalist slovac, Milan Ivanka.

Impăcarea cu Turcia. Trimișii monarhiei noastre și ai Turciei au semnat ieri contractul de împăcare. Prin asta înțelegerea între aceste două puteri se poate considera definitivă. Contractul are 6 puncte. Cele mai însemnate sunt: Recunoașterea anexiunii, din partea Turciei, compensația, în bani, pe care o dă monarhia și abdicarea de toate drepturile, pe cari monarhia austro-ungară le-a avut până acum asupra sandjaciului Novibazar.

Conte e Battyányi și nemții din Sopron. Ziarul german »Radikal« din Sopron scrie: Conte Batthyány desigur a glumit, când spunea deunăzi într-o ședință a Camerei (răspunzând dlui Maniu), că 30.000 de nemți din Sopron, întruniți la o mare adunare, au cerut — limba de comandă ungurească. Unde i-o fi găsit d. conte pe acești treizeci de mii? Noi știm, că orașul nostru n'are atâtea suflete, chiar dacă i-am socoti și pe cei din cazărmi și din închisori. Și mai știm, că în Sopron nu este sală, care să încapă mai mulți de 5000 de oameni. Iar sub cerul liber nu mai ținem minte de când nu s'au ținut adunări. Prin urmare, când și unde să se fi ținut adunarea celor treizeci de mii?... Vorba e, că d. conte spune neadevăruri. Nemții din Sopron n'au cerut niciodată limba de comandă ungurească. Au cerut însă altceva: *votul universal, egal și secret*. D. conte poate veni la Sopron, să mai întrebe odată. Și suntem siguri, că răspunsul concetățenilor noștri îl va surprinde...

După tristețe, venită la rând, ei nu erau decât fericiți, și deoare-ce nu știau ce le lipsea. Îndrăgostiții începură a se învinui unul pe altul, că e mai rece ca altădată față de el, că îl urăște șeală pe ea, și alte multe reproșuri amare.

Așa s'a întâmplat apoi că tufișurile de frândăfiri au rămas goale, pentru că îndrăgostiții nu-și mai dădeau întâlnire sub ele, iar cei căsătoriți numai trăgeau perdelele dela odăița lor și stăteau îmbufnați și supărați, unul într-o parte, altul într-altă parte.

Și era mare jale în toată țara, căci unde nu e iubire nu poate fi nici veselie.

Nici să fi fost țara întreagă pustie prin războaie și boale, așa erau de posomorâți și amărâți bietii oameni, lipsiți fiind de cele două vorbe de dragoste.

III.

În țara aceasta nefericită trăia și un sărman poet, care era mai de compătimit decât toți ceilalți oameni. Nu doară pentru că își pierduse speranța de a putea șopti iubitei sale vorbele uitate, sau că nu le-ar fi putut auzi din gura ei — nu, căci el nu avea iubită; dar el era poet liric și din oara aceea când răutăcioasa zână furase din mintea oamenilor cele două vorbe, el nu putea

La luptă împotriva proiectului despre congruă!

Dupăce prin faimoasa lege școlară contele Apponyi a subminat temelia sănătoasă a școlilor noastre confesionale, făcându-se stăpân peste învățătorii noștri, prin noul proiect de lege despre congruă, țintește să zguduiască și temelia bisericească a noastre naționale, făcând pe slujitorii altarelor robi plecați, ascultători supuși ai poruncilor sale.

Ca vaietul clopotelor în vremuri de primejdie, tresărit-a prin sufletele noastre, vestea dureroasă despre noul atac ce ni-se pregătește prin întruparea în lege a acestui proiect. Cum adevărat, preoțimea română, să fie pusă sub tutela, notarilor comunali? Preotul, care în urma chemării sale, consfințește, jertfește viața sa întreagă întru adevărilor mărturisite de către Mântuitorul lumii, Fiul lui Dumnezeu, și este prin urmare propovăduitorul tuturor virtuților creștinești, astfel și propovăduitorul dragostei de țară și al iubirii de aproapele, acel preot astăzi să se supună moralei discretei și placului notarilor comunali, căci cum se poate tălmăci altfel intențiunea nobilului grof, de a lega ajutorul de stat pe seama preotului, liberarea certificatului de patriotism de către antistia comunală?

Ciudată concepție, și-a alcătuit, și se pare că a scăpat mult vază preoțimei române înaintea nobilului conte, încât îndrăznește să sfideze într'un mod așa de fără rezervă, și să palmuiască într'un chip așa de brusc o corporațiune așa de onorabilă precum este preoțimea română.

Cum crede nobilul conte să se potrivească acest tratament cu caracterul preoțimei, a acelei preoții, care duce serviciul cel mai greu, și are responsabilitatea cea mai mare în organismul statului, precum a recunoscut-o aceasta și fostul ministru de culte Wlassics, când a declarat: »slujitorii religiunilor fac servicii foarte folositoare în privința îngrijirii și consolidării intereselor celor mai vitale ale statului«.

Nu crede nobilul conte, că știrbește prin acest fapt autoritatea pe care preotul trebuie neapărat să o aibă în fața credincioșilor săi, pentru că să poată lupta cu real rezultat împotriva multelor rele ce încep a pune stăpânire pe sufletele popoarelor din patrie, și cari în consecință duc la zguduirea, ba chiar la surparea temeliei statului? Ce autoritate poate să aibă acel păstor, părinte sufletească, care neconținut trebuie să se căciulească, neconținut și în toate împrejurările trebuie să sprijinească voia notarului comunal, căci la dimpotrivă i-se dă un certificat nefavorabil, și-și pierde ajutorul de stat? Ce concepție

cu nici un chip să termine o poezie începută deja. Poezia avea să se termine tocmai cu cuvintele: »Te iubesc!« și era imposibil ca ea să se termine altfel.

»Măm pierdut oare mințile?« se întreba poetul disperat. El știa cu siguranță, că atunci când începuse poezia, știa cuvintele cu cari va termina. Cea mai bună dovadă că el știa aceste două nefericite cuvinte, era faptul, că rima lor era deja gata, scrisă pe hârtie, și așepta, — ba ce e mai mult — nu voia altă rimă decât cea care dela început îi fusese destinată.

O taină trebuie să fie la mijloc, își gândea poetul și neconținut cugeta el numai la aceasta. Dela un timp deveni melancolic, căci pentru un poet nu poate fi ceva mai îngrozitor decât a nu fi în stare să termine o poezie începută deja. El ocolea pe ceilalți oameni, rătăcea prin păduri zi și noapte și se așeza apoi lângă un pârâias, unde zinele și iecele obișnuiau să joace noaptea la lumina lunii.

IV.

Odată însă, când sta visător sub un tufiș înverzit, îl zări zina cea rea și se îndrăgosti foc în el. Nici zinele nu sunt sfinte și mai iute decât ai putea crede, ea își lipi buzele de ale lui, iar

își va putea forma credinciosul despre stul preoțimei, când va ști că preotul să propagă lui morală, singur e supus mo notarului și judei comunal.

Dar își scoate mâța ghiarele din sac. Vorba, că se știrbește, sau nu, autoritatea țimii române, că astfel se demoralizează cioșii, că se profanează instituțiunea toate acestea sunt nimic, lucrul de căpe că prin acest fapt se crede a se introduce nismul în biserică.

Am rămas multă vreme înmărmuriți, cetit intențiunile nobilului conte, și cu înțeleștă am așteptat ce măsuri se vor lua partea celor competenți pentru a paraliza nou atac. Nu am așteptat mult. Prețitul organ »Tribuna« ca întotdeauna, și acum de pază, și în Nrul 5 dela 9/22 Ianuarie dat signalul de alarmă, sub titlul indicat, tea acestor șire, scriind: »...Se impune și contra acestui proiect să se poarte atâta luptă, câtă s'a desfășurat împotriva iectului școlar al lui Apponyi, căci socot clară: pe învățători îi pierdem pe toți, în ani. Dacă vom lăsa acum că și preoțimea jungă la dispoziția guvernului, vai și noi!...

... Impotriva noului proiect de lege Apponyi, să se pornească lupta cuvenită, și se omită nimic din ceea ce prelinde onoarea țională«...

Și a venit chiar la vreme acest signal, acest răstimp se țineau de alungul miting ort. adunările de restaurare a preoțimei și cu drept se aștepta, ca din acestea să — în afară de program — să se deslănț cu puterea uraganului protestări vajnici împotriva acestei fărădelegi.

A trecut însă vreme la mijloc, adunările ținut, dar din nici o parte nu s'a ridicat nici mai nevinovat cuvânt. Și lumea ne judecă; căru fapt să atribuie aceasta nepăsare unii și înjositoare a preoțimei.

Noi știm dacă aceasta tăcere trebuie atribuită adevărilor divine de cari este călăuzită preoțimea noastră, care și acum e în buna credință ca precum înainte, astfel și în prezent prin tăcere și tăcere să treacă la ordinea zilei și izultele ce i se adresează. Acest procedeu e vătărat și e vrednic, și e în consonanță cu demnitatea, poziția și caracterul preoțimei în general, dar numai până atunci, până când aceasta nu dă loc la presupuneri false nu de bănuială lășitate; și numai până atunci, până când această ținută o reclamă trebuințele bisericeii vii.

poetului, cât era de ocupat cu poezia nu-i păru rău de această delicioasă contur. El se lasă să fie răpit de zână, se sui într-o sură de aur, trasă de patru cai înaripați, și a-i bate în palme se văzu într-o peșteră frumoasă aibastră. Înălțat în brațele feciorelnice ale zăi fermecat de sărutările ei pătimase și de răsun argințiu, el își uită cu totul de griji și de dur. Când încetau de a se îndrăgosti pe câteva o făceau numai pentru ca să asculte o muzică cerească, care nu știa el de unde provine, ca să privească dansul minunat al iecelelor, să nănce fructe răcoritoare din coșuri de aur și pahare de cristal să bea vinuri schintețate. Din când în când, îmbătat de sărutările și de merdările ei, el prindea în mână ghitară și cânta melodii line și duioase de dragoste, și cânta în cari preamăria frumsețea ei. Și zâna era cîtă când se vedea așa de frumos preamăria cântecele lui.

Se părea că fericirea și veselia ei va fi veșnică. Și totuși se întâmpla câte-odată, că când râdea mai în voie, sta deodată locului, venia serioasă și îngândurată. Ea își sprijinea în mosu-i căpșor în mâni și comoara de păr aurii îi cădea în valuri până din jos de genunchi.

»Regina mea!« exclama el atunci, căzând genunchi înaintea ei »ce te întristează și ce

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cerești o sticlă de

SPIRT DE GHIATA

care face să înceteze durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. teze imediat orice junghuri în coaste și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil, 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimite porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda

Szémann Agoston

-farmacist,

Hatvan, Főter nr. 12

Se expediază zilnic în toate părțile

Evident însă, nimic din toate acestea, ci dimpotrivă menționatul proiect jignește adânc caracterul, demnitatea și cinstea preoției noastre, ba își îndreaptă ascuțișul și împotriva organismului bisericei noastre intenționând a-i distruge caracterul confesional. Se impune deci imperativ glauful de protestare a preoției noastre.

În temeiul acestora, renoim propunerea, făcută nr. 5 al »Tribunei« în privința protestării contra proiectului de lege despre congruă, și rugăm preoțimea noastră, că pentru risipirea felurilor bănueli, — ce încep a-și ridica capetele de hidră pentru tăcerea de până acum — dar și pentru păzirea în mod neștirbită a cinstei preoției, cu ocaziunea colegiilor electorale în care se vor întruni acum de curând pentru alegerile deputaților sinodali, — în afară de program, — să dea expresiune revoltei ce simte pentru bruscarea cuprinsă în menționatul proiect; trimițând din fiecare colegiu Pr. Sf. Lor episcopi și clubului parlamentar național câte o adresă, rugându-i ca în numele preoției înzultate, să respingă cu indignare Pr. Sf. lor în casa magnaților, iar deputații noștri în casa deputaților batjocurile cuprinse în proiectul despre congruă al lui Apponyi, cerând satisfacție prin retragerea acestui omios proiect.

Mulți pesimiști ne-au asigurat, că renoim înzadar propunerea »Tribunei«, noi însă așteptăm cu deplină încredere.

Isosif. T. Rău.

Corpurile legiuitoare române.

Camera.

Ședința dela 11 Februarie v. 1909.

Ședința s'a deschis la orele 2 p. m. sub președinția d-lui M. Pherekyde.

Reorganizarea magistraturei.

Discursul d-lui Sima Niculescu.

Oratorul declară că proiectul în discuție este bine studiat și reprezintă un progres real. D. sa nu împărtășește vederile exprimate de d. G. Mirzescu asupra situației magistraturei. D. Mirzescu exagerat, și ar fi să desnădăjduim de viitorul țării, dacă cele spuse de d. sa ar fi exacte.

Oratorul arată neajunsurile pe cari le prezintă actualul sistem de numire și înaintare în magistratură. Magistratii noștri au fost siliți până acum să se acate de pulpana cutărui om politic influent, spre a înainta. Proiectul în discuție, a remediat acest rău, luând din mână ministrului înaintările și numirile.

Inamovibilitatea magistratilor are multe avantagii, dar are și inconveniente pe cari, de ase-

dorești când suntem amândoi atât de fericiți? Ce-ți lipsește ție, care pe cât ești de puternică, pe atât ești și de frumoasă?

Deocamdată ea nu răspunse nimic, dar după ce el de mai multeori îi puse aceeași întrebare, ea zise oftând: »Răul care l-am făcut oamenilor din țară se răzbună acum și asupra mea. Sunt tristă... pentru că tu încă nu mi-ai spus odată cel puțin cuvintele: »Te iubesc!«

El nu mai repelă aceste cuvinte, cuprins de o bucurie nebună, rămase mai întâi ca și amețit. Acum știa cum are să-și încheie poezia.

Înzadar voi zâna să-l rețină în peștera cea albastră. Ca urmărit de duhuri necurate, el plecă și ajunsese acasă, își termină poezia, o scrisese, o răspândi în toate părțile și oamenii din țară până acum atât de nenorociți aflară cuvinte dumnezeiești ce uitaseră de atâta vreme.

Și acum îndrăgostiții iar să întâlneau sub tușișurile de frandafiri, iar cei căsătoriți se drăgoșteau în cămăruța retrasă după perdelele lăuate.

Trad. de D. Mușlea.

menea, le remediază proiectul.

Oratorul răspunde, rînd pe rînd, la obiecțiunile aduse de oratorii opoziției.

Inspectorul judecătoresc va avea o funcțiune foarte necesară, căci el va supraveghea aplicarea legilor, și va semnala ministrului sentințe ridicole ca acelea cari s'au citat în Cameră.

Termină, declarând că va vota proiectul.

D. Al. Marghiloman roagă pe d. ministru de războiu să depună pe biroul adunării mai multe dosare privitoare la furniturile de fân, grâu, alamă și altele, făcute de ministerul de războiu.

D. sa a anunțat o interpelare în această privință, precum și în privința reînnoirii sistemului șefilor în armata noastră.

Discursul dlui Take Ionescu.

E firesc ca la o discuție privitoare la reorganizarea magistraturei să ia parte așa de mulți oratori, căci mulți membrii ai acestei camere sunt foști magistrați.

Răspunzând criticilor făcute de d. Mirzescu magistraturei, d. Take Ionescu spune că ele au fost exagerate.

Comparând magistratura noastră, — nu cu cele din alte țări mai înaintate în civilizație, — ci cu celelalte instituții ale noastre, e cert că ea nu e mai pe jos, — ba poate dimpotrivă.

Oratorul își rezervă să vorbească la discuția pe articole despre înființarea secției IV la curtea de apel, — creație inutilă, — despre obligația ce se impune magistratilor de a face un stagiu la judecătoriile de ocol, — ceea ce va îngreuna recrutarea magistratilor, — și despre judecătorul unic, chestie dezvoltată și de d. Barbu Păltineanu.

Inconvenientul cel mai mare al judecătorului unic se vede la afacerile penale, cari se judecă în fond la prima instanță. O fi admirabilă instituția judecătorului unic în Anglia, dar noi, cu moravurile noastre, nu-l putem avea. Credeți că dacă din trei judecători mediocri veți lăsa numai unul, va deveni mai bun? Să lăsăm deci sistemul actual.

Concursul de admitere mi-e indiferent, căci el nu constată decât știința, iar nu celelalte calități ce se cer magistratului. Se zice că actualmente magistrații se numesc din cluburile politice. Se poate, — și fiindcă s'a adus chestia, am întrebat și am aflat că dela venirea partidului liberat, din clubul dela Ploesti s'au numit 9 magistrați. Pentru un județ e destul...

D. Titu Frumușanu: La Tg. Jiu ați numit un gimnaziu takist (rîsete).

D. Take Ionescu spune că sistemul inaugurat de câțiva timp, de-a se crea inspectori de tot felul, inspectori școlari, inspectori administrativi, inspectori agricoli, inspectori judecătorești, — este împotriva principiului separației puterilor, căci dă un prea mare ascendent puterii executive. Puterii judecătorești ar trebui să i-se dea întreaga neatarnare, să nu fie supusă puterii executive.

Venind la cazul d. lui prim președinte al Curții de apel din București, oratorul îl califică »abuz de putere«, — care n'a fost însă »consecutiv contradictoriu«, cum l'a numit d. Mirzescu, căci în amândouă discursurile pe cari le-a ținut, a atacat puterea executivă.

În ce privește chestia înaintărilor, oratorul își exprimă îndoiala că consiliul superior al magistraturei să fie destul de independent. Aceste corpuri, cari lucrează cu ministrul, sunt influențate de el. Ar trebui să se înființeze și în magistratură sistemul gradațiilor, spre a se mai stăvili pofta înaintărilor.

La orele 4 ședința s'a suspendat.

La redeschidere d. Take Ionescu continuă. Proiectul pe de-o parte întinde inamovibilitatea magistratilor inferiori, iar pe de alta o știrbește la cei superiori. Am făcut o statistică, și am constatat că sub trecutul guvern conservator au fost scoși 35 de judecători amovibili, iar sub d. Stelian s'au scos 42 de judecători. Deci, cifrele sunt cam aceleași.

Cifrele acestea dovedesc cât de necesară era întinderea inamovibilității.

Pe altă parte însă se știrbește inamovibilitatea la magistrații superiori.

Nu există neatarnare în magistratură decât atunci când controlul și-l face singură. Nu se poate concepe neatarnare, atunci când controlul e făcut de puterea executivă.

Mutarea prin înaintare este o armă în mână ministrului, cu care va putea elimina pe orice magistrat inamovibil.

Nici una din vechile legi nu au avut această dispoziție, prin care se știrbește atât de adânc inamovibilitatea. Și ca dovadă că inamovibilitatea ce se va da e de o calitate mai inferioară, — de clasa II-a, — este că actualii membrii ai Curții de apel nu vor putea fi mutați nici chiar prin înaintare. De ce două măsuri?

Dar mai e încă o știrbire a inamovibilității. Membrii Curții de apel pot fi mutați când au »rude sau legături« în orașul unde funcționează Curtea de apel. Dar care e magistratul care să nu aibă rude în București? N'am mai fi avut familiile acelea strălucite de magistrați, Schina, Pherekyde și Giani, dacă ar fi existat o asemenea dispoziție în legile noastre. Tribunalul disciplinar va acorda lesne ministrului o transferare pentru un asemenea motiv.

Să trecem la disciplina magistratilor. Până acum tribunalele disciplinare nu se compuneau decât numai din magistrați.

Proiectul a înființat un trib. disciplinar care e compus din inspectorul judecătoresc, din delegați ai ministrului și din membri ai Curții de Casație. În prima versiune a proiectului, înșiși membrii Curții de casație erau judecați de acest tribunal.

Pe urmă s'au introdus îmbunătățiri, dar foarte neînsemnate. Afară de aceasta, dacă un magistrat a fost pedepsit disciplinar de trei ori de un ministru, tribunalul disciplinar îl poate elimina. Aceasta e concepție despre neatarnarea magistraturei? Nici Eugen Stătescu, nici d. Djuvara, nici d. Greceanu n'au avut o asemenea concepție.

Este extraordinară dispoziția după care judecata disciplinară este publică, motivată, și se pronunță cu majoritate și minoritate.

Într'un cuvânt, s'a știrbit adânc puterea judecătorească, îngenunchiându-o în fața puterii executive. Eu prefer, zice oratorul, să am în fața mea o instituție puternică și neatarnată, care în un moment dat mi-ar putea face chiar greutate, — decât să am o instituție slabă.

La prima aplicare a proiectului d-voastră se va produce o sguduire care vă va face să dați înapoi. Și pentru că nici un partid să nu se mai atingă de inamovibilitatea magistratilor, ea ar trebui înscrisă chiar în constituție.

Discursul dlui N. Chirculescu.

D. Take Ionescu a vorbit cu mult talent, dar fără să mă convingă, — zice oratorul. Întinderea inamovibilității este logică, după celelalte legi de stabilitate a funcționarilor publici, făcute de partidul liberal.

Răscoalele țărănești n'au avut numai cauze materiale, ci și morale, pe care guvernul a căutat să le remedieze prin legi de stabilitate funcționarească. Nimic nu revoltă mai mult pe om decât când nu i-se dă dreptate, când o are.

D. președinte constată cu regret că adunarea nu e în număr. Ședința s'a ridicat la orele 5 și jumătate.

D. Chirculescu va continua în ședința de mâine.

*Conflictul austro-sârb.

Conflictul cu Serbia pare a fi luat o întorsătură mai pașnică. Cu toate veștile sgomotoase, fantoma războiului să șterge tot mai mult. În urma atitudinii energice a Rusiei, care împrumuta un nou avânt poezelor slave, și cu deosebire sârbilor, pu-

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaúdvár.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

terile au început să-și dea mai bine seama de pericolul, care amenință Europa întreagă. Însăși Austria e înclinată acum să facă unele concesiuni pentru Serbia, nu cumva nemulțumirea să izbucnească în flacări mari, cu urmări neprevăzute.

Azi publicăm două declarațiuni, cari ne întăresc încrederea într-o deslegare pașnică a conflictului.

Prezentarea noului cabinet sârb în scupcină.

Belgrad, 12 Februarie. Galerile sunt ticsite de lume; președintele Adunării a dat chiar voie publicului să ocupe locuri și în sala de ședință; deputații abea mai găsesc locuri. Ședința se deschide după ora 11.

În momentul când se dă citire ucașului relativ la formarea noului cabinet de coalițiune, ministru președinte d. Novacovici și ceilalți membri ai cabinetului își fac apariția în sala de ședințe și sunt primiți cu strigăte de »Zivio!« entuziaste.

D. Novacovici dă citire unei declarațiuni a guvernului relevând că noul cabinet este alcătuit din reprezentanții tuturor partidelor pentru că ceasul de azi impune în mod imperios un acord intern și protecțiunea intereselor sârbești în afară. (Vii aplauze.)

Dreptul natural al Serbiei la viață, drept care este confirmat și prin convențiuni internaționale, este combătut astăzi prin forță. Acest drept este convențional numai pentru că în convențiunile internaționale până acum nu se prevăzuseră toate condițiunile și toate consecințele acestui drept; rădăcinile acestei chestiuni naționale nu pot fi distruse în inima poporului și atâta vreme cât va exista sârb pe pământ, el va striga: trăiască națiunea! trăiască Piemontul sârb!

Guvernul, hotărât să se devoteze chestiunii externe și apărării chestiunii sârbești în fața marilor puteri, are nădejdea că se va bucura de tot concursul comun și de prudența tuturor.

Guvernul face un apel tuturor sârbilor ca să-și facă datoria civică să sprijine guvernul în îndeplinirea misiunii sale spre a crea o bază unică pentru un mai bun viitor al Serbiei. (Salve de aplauze entuziaste.)

Scupcina aclamă cu entuziasm pe regele și guvernul său, precum și pe bosniaci și herțegovineni.

Președintele adunării Iovanovici propune să se afișeze această declarațiune. Propunerea este primită în unanimitate cu entuziasm. Scupcina trece la ordinea zilei.

Svonuri alarmate.

«Daily Mail» află din Petersburg că deocamdată 20,000 de voluntari ruși sunt gata să plece în Serbia. Printre ei sunt mulți sub-ofițeri, cari au servit în campania din Manciuriă. Mai mulți corespondenți de războiu din Italia, Anglia și Germania au și sosit la Belgrad, în așteptarea începerii ostilităților. Guvernul sârb e însă ferm și să lase Austro-Ungariei rolul agresiv.

Agitația sârbilor contra croaților.

Ziarele croate aduc știrea că în urma propagandei pansârbești, vrășmașia între sârbi și croați

a ajuns cu adevărat un războiu civil. Locuitorii sârbi din Dubitza, au năvălit în cimiterul catolic și l-au devastat, apoi au distrus în biserică icoanele sfinte.

În Slam un agent propagandist sârb, Ioanovici, a fost arestat pentru înaltă trădare. La el s'au găsit două ghiulele de dinamită.

Entuziasmul Panslavist din Rusia.

Față de grava tensiune dintre Austria și Serbia agitațiunea panslavistă în Rusia a început să ia proporțiuni mari. Președintele societății slave »Socol« a deschis o colectă pentru Serbia. Contele Bobrinski are de gând să înscezeze în Dumă manifestanți anti germane și antiaustriace.

Declarațiuni importante ale unui bărbat politic sârb.

Correspondentul din Belgrad al ziarului »Le Matin« a avut cu d. Milanovici următoarea convorbire de următorul cuprins:

Ziaristul: Credeți că va fi războiu?

— Noi nu-l vom începe.

— Credeți că Austria va începe războiul?

— Nu știu nimic, nici nu vreau să zic nimic. D-voastră știți bine că până acum Serbia s'a conformat tuturor dorințelor exprimate de puteri. Ea a concediat rezerviști concentrați odată.

— Cu toate acestea fi-va Serbia abandonată Austro-Ungariei?

— Nu! Aceasta n'o pot crede.

— Credeți că puterile vor interveni pe lângă guvernul din Belgrad?

— Noi am făcut deja totul ce ni-s'a cerut să facem. Despre aceasta vă puteți convinge, căci acum la noi domnește liniște și nu luăm nici o măsură militară.

De când cu criza înarmărilor noastre n'au jenat pe nimeni. Serbia a dat dovadă de lealitate și iubire de pace. Suntem încredințați că Europa ne va recunoaște aceasta.

Austria nu vrea război.

Correspondentul ziarului New-York Herald a avut o convorbire cu ambasadorul austriac din Paris.

Cu privire la conflictul austro-ungar, ambasadorul a spus, că *Austria nu are de gând să atace Serbia, și că niciodată n'a avut un astfel de plan.*

Acțiunea puterilor.

Ziarului »Frankf. Ztg.« i-se anunță din Paris: Toate puterile europene, deci și Rusia, s'au hotărât definitiv pentru o acțiune colectivă la Belgrad. Forma în care se va întreprinde acțiunea puterilor, încă n'a fost supusă deliberării din partea cabinetelor de externe, dar se crede îndeobște, că a conținut încordarea ce domina evenimentele zilelor din urmă.

Guvernul francez a stabilit următorul program al pașilor diplomatici ce se vor face în comun la Belgrad: Serbia să renunțe categoric la revindicările ei teritoriale. Puterile promit Serbiei tot sprijinul lor pentru compensațiunile materiale dorite de ea. Serbia va fi provocată să contenească de urgență pregătirile de războiu. Dacă Serbia se va conforma acestor pași ai puterilor, va putea conta un sprijin sigur din partea lor în negocierile de pe mai departe. Între asemenea condițiuni Austro-Ungaria se va

declara gata de a începe negocierile Serbia. În chestiunea aceasta între Franța și Germania domnește un perfect acord de păreri.

Informațiunile de mai sus sunt indicate ca fiind din sorginte bine informată.

Lupta dela Oravița.

Turneul dlui Gheorghe Pop de Băseș.

— Prin fir telefonic. —

Insoțit de o frumoasă suită, candidatul nostru a desfășurat ieri steagul luptei comuna Calina. În ciuda sforțărilor stăruirii de a turbura sărbătoarea primirii, adunarea a fost frumoasă și a lăsat urme adânc de însuflețire. A vorbit candidatul, apoi deputații din suita lui, deșteptând o vie mișcare pentru steag. Fiind comuna îndepătată de centru, candidatul dimpreună cu însoțitorii lui au rămas peste noapte în comuna Secaș.

Pentru azi e luat în program comuna sârbească Crașova. După toate semnele sârbii din această comună vor pregăti primire demnă candidatului național.

Din mărșăvenile mercenarilor lui Siegescu

Fiind azi, Sâmbătă, târg de săptămână în Oravița, mercenarii lui Siegescu au început să exploateze împrejurarea aceasta în folosul mărșav, tipărind o foaie volantă cu titlul »Oravița«, plină de murdării, debite la adresa candidatului național, deputaților și fruntașilor români din cerc. Marele număr de exemplare în care s'a răspândit acest certificat de moralitate al oamenilor lui Siegescu, s'a putut constata abia după spartul târgului, când la fiecare pas găseai frământată în noroiul pieții câte o bucată la fel, — dovadă că poporul a înțeles că să învrednicească o apucătură atât de mernică.

Teroarea urmează fără frâu, descărându-se în capul alegătorilor conștiinței de datorie lor națională. Multora li-s'au luat licențele de beuturi. Siegescu colindă din casă în casă vestind apostolia stricăciunii și rupând pe alegători cu fel de fel de promisiuni, iar unde acest mijloc nu ajută, recurge la amenințări. Cu toate opiniile partidului guvernamental însă alegătorii stăruiesc în atitudinea lor bravă.

O manoperă a teroarei

Comitetul electoral a stabilit astfel ordinea care vor pași alegătorii Marți înaintea urnei, înainte de amiazi să voteze comunele de parolu lui Siegescu. Alegătorii credincioși steagului național vor veni la rând abia după amiazi la ora trei. Argații stăpânirii speră să obosească pe alegătorii noștri, băgându-i în noapte, când săvârșul întunecului mai speră să poată rupe ajutorul teroarei pe vre-o câțiva pe seama legii giului asmuțat de guvern împotriva neamului său.

O singură folosire va convinge pe fiecare,

Crema de lapte de benzoe

originală a lui Kárpáti

copil cât și la oameni mari orice necurățenie de pe față, pistruiele, degoratura și boalele de piele. Cozmetic ideal neunsuros, 1 borcan I cor., care ajunge 2 luni. Se poate căpăta la preparatorul Kárpáti János, farmacist în Arad, Boros Béni-tör nr. 15; precum și droguistii Vojtek și Weisz și Hanzu Nesztor. Să nu folosiți alta și să nu primiți decât Crema de lapte benzoe originală a lui Kárpáti. Verilabilă numai provăzută cu marca de scutire de aci. — Feriți-vă de imitații. — — — — —

că față și mâni frumoase, fragezi și încântătoare va avea folosind numai

Cum se va vota?

Fragearea va avea loc Marți în 1 Martie st. n. Sinte al alegerii este d. Carol Susich, notar reg. Caransebeș, locțiitor e d. Dr. Zoltan indicat, prim-notar comitatens. *Votarea se va face la a trei comisiuni.*

Comisia I. Conducător: Carol Sussich. No-Dr. Iosif Szabó, candidat de avocat Ora-Loctiitor de conducător: Dr. Rudolf Beer, proprietar Oravița. Locțiitor de notar: Gu-Szittner, funcționar de bancă. Votază co-șele în șirul următor: Oravița-română 182, Secaș 96, Forotic 116, Secaș 171, Calina 62, Goruia 101, Brezonfalva 4, Ticidul-mare 154, Rachitova 79 alegători. Laolaltă: 120, Ciclova-montană 27 alegători. Laolaltă: 120, Ciclova-montană 27 alegători.

Comisia II. Conducător: Dr. Zoltán Talajdi. Locțiitor de conducător: Dr. Em. Fehér, adv. Oravița. Locțiitor de Leo Szendrei, grefier Oravița. Votază co-șele în șirul următor: Oravița-montană 319, Nermet 88, Cacova 211, Ticvaniul-una 120, Ciclova-montană 27 alegători. Laolaltă: 120, Ciclova-montană 27 alegători.

Comisia III. Conducător: Casimir Szentpáli, Notar: Dr. Iosif Willer, practicant la comitat. Locțiitor de conducător: Dr. Francisc gler, notar la comitat. Locțiitor de notar: Gheorghe Grivicsics, grefier comunal. Votază șele în șirul următor: Steyerlak Anina 402, Măidan 123, Jitin 92, Ciudanovăț 74, Suboț 167, Suboț 39, Rusova-veche 10, Agaci 104, Broșteni 154 alegători. La olaltă: 1165 alegători. Locul alegerii e Oravița-română.

INFORMATIUNI.

ARAD, 27 Februarie n. 1909

Pentru frații din Italia.

Pe ziua de azi, publicăm mai la vale contribuiri generoase din Lunșoara, adunate de însușitul învățător Petru Cipou, carele însoțește cu câteva șire cari ar merita, — dacă ni-ar permite spațiul — să le publicăm; din Sarcia adunate de d. Florica Nestorovici n. Bujor; din Sarand prin părintele Iosif Crainic precum și o sumă de 25 cor. din partea d-lui Petru Roșu, adunați cu prilejul nunții sale la inițiativa părintelui Ioan Popovici din Bârsa.

Părintele Iosif Crainic ne scrie:

Mult On. Redacțiune!

— Cu poșta de azi îmi iau voia a vă administra suma colectată dela credincioșii mei din această comună. Ținând o adunare urbi-ială li-am citit mult prețuita dv. foaie prin care am arătat, că cele mai multe comune cu credincioși religioși își fac datorita față de nenorociți frați ai noștri Italiani peste care Dumnezeu a trimis o cumplită urgie, care o poate da și asupra noastră, mai departe ținându-le o vorbire prin care am arătat că noi ne tragem de origine dela Romani, și spunându-le toate înălțările, cum am venit aici, și cum ne-a colonizat Traian etc. Le-am atins coarda inimii și numaidecât am deschis colecta, care dupăcum o vedeți bieții românași cu dragoste și cu bucurie și-au sărutat obolul lor după obiceiul bătrân făcându-și cruce ca Dumnezeu să ne ferească ba și pe dușmanul nostru de așa netericire. Vă rog să binevoiți a publica în foaie toate numele ca să vadă și satele vecine cum e d. e. Săcadatul, care poate lua exemplu dela o comună mai mică și mai să-acă.

Sarand, la 7 Febr 1909.

Cu toată stima:

Iosif Crainic,
preot.

Sumele de azi:

Colecta din Sarand (Bihor) prin părintele Iosif Crainic, dela: Iosif Crainic preot 2, Simeon Boț epitrop 1, Michail Chirila epitrop 1, Dimitrie Bodea cantor 1, Vasiliu Mercea a Tomi 2, Teodor Mercea a Tomi 1, Petru Popa jude comunal 1, Pascu Mercea 1, Petru Mercea sub-jude 1, Gavril Lazar 1, Pavel Tripa 1, Nicolau Tărău 1, Ilie Mercea —50, Pavel Boț sfātu —40, Florian Măcașiu —40, Gheorghe Trifa —40, Petru Zachari —60, Ioan Trifa a Mitri —40, Ilie Bode —40, Pavel Trifa Dămian —30, Iosif Siladi —20, Teodor Birău —20, Vasile Merce a Mihaiu —40, Stefan Pătrac —20, Ioan Mercea —60, Florian Trifa a Ioani —60, Florian Mercea a Mitri —40, Gheorghe Trifa a Mitri —40, Ioan Boț —40, Ioan Birău a Toaderi —40, Nicolae Mătaș —20, Ioan Popa buri —40, Pavel Bențe —30, Teod. Zachari —20, Florian Rugan —40, Pascu Lazar —40, Dumitru Pătrac —20, Pavel Pătrac —20, Teodor Birău —10, Florian Porcariu —20, Pavel Popa —10, Pavel Bode —10, Vasiliu Porcariu —10, Teodor Măcașiu —10, Pavel Birău a pundri —20, Florian Trifa —10, Vasiliu Birău —10, Gligorie Trifa —20, Ioan Bodea —20, Simion Porcariu —40, Pavel Mercea —40, Florian Birău —40, Vasiliu Mercea —40, Petru Popa —20, Barbura Birău —20, Ioan Rugan —20, Vasile Trifa —10, Pavel Lazar —20, Florian Siladi —10, Ioan Trifa —10, Teodor Popa —20, Maria Simuț —40, Florian Purda —20, Florian Lazar —20, Iosif Hoble —10, Vasiliu Purda —20, Barbura Pătrac —20, Teodor Pătrac —20, Popa Maria —20, Pascu Bodea —20, Pavel Trifa —10, Crăciun Mercea —10, Andrei Porcariu —10, Nicolae Măcașiu —10, Pavel Trifa a Mitri —10, Saveta Birău —20, Crăciun Popa —10.

cor. 30—

Colecta din Sarcia prin dna Florica Nestorovici dela Adam Lăpădat 2, Lăzărică Rotari 1, Nicolae Miloș 1, Nicolae Jivoiu 1, Ioan Rotari 1, Todor Ognian 1, Iosim Murarescu 1, Florica Nestorovici inv. 1, David Păucărician —60, Petru Jivoiu —60, Pavel Folian —50, Todor Miloș —50, Lazar Rotari —40, Trifu Jivoiu —40, Alexa Miloș —40, Precz József —40, Ioan Ollă —40, Isac Miloș —40, Aron Păucărician —40, Pavel Ognian —30, Ioan Moșescu —30, Pavel Teran —30, Ioan Miloș —30, Mihályi János —30, Pavel Folian —28, Ioan Miloș —20, Mărie Jivoiu —20, Milan Lăpădat —20, Pavel Petrovici —20, Iancu Popovici —20, David Lăpădat —20, Lazar Lăpădat —20, Floare Lăpădat —20, Ioan Jurgiu —20, Marcu Vermeșan —20, Ilie Păucărician —20, Petru Moisa —20, Iosif Miloș —20, Ilie Folian —20, Lazar Păucărician —20, Todor Miloș —20, Todor Condan —20, Marcu Miloș —20, Iuliana Bolgia —20, N. Ollă —20, Petra Miloș —20, Sanda Gligor —20, Persa Miloș —20, Pavel Folian —20, David Folian —20, Lazar Jivoiu —20, Eva Condan —20, Timotei Mezin —20, Ioan Miloș —20, Pavel Moșescu —20, Iosif Ognian —20, George Ollă —20, Mihai Albu —20, Petru Miloș —20, Todor Miloș —20, Iosif Păucărician —20, Pavel Ollă —20, Aurel Jivoiu —20, Timoteiu Ollă —20, Ioan Lăpădat —20, Marcu Murarescu —20, Simion Teran —20, Todor Mu-

rarescu —20, Pavel Păucărician —20, Ioan Ognian —20, Ioan Jivoiu —20, Milovan Condan —20, Iosim Miloș —20, Savu Jivoiu —20, Andrei Subu —20, Ioan Folian —20, David Jivoiu A. Petrovici, Milovan Folian, I. Jurgiu, Nicola Lăpădat, Ana Jebelian, Vasile Lăpădat, Ana Lăpădat, Iancu Rotari, Pavel Miloș, Iosif Condan, Maxim Miloș, Ignia Miloș, Nicola Raicu, Ioan Albu, P. Bocian, N. Sorgian, I. Tăină, A. Sorgian, P. Miloș, Todor Libră, P. Petrovici, Matei Ollă, Ilie Jivoiu, Avram Condan, Șofron Suciu, Pavel Folian, Efta Raicu, Margareta Teran, Petru Teran, Nicolae Jivoiu, Ioan Păucărician, Marta Lăpădat, Marta Ollă, Iuliana Petrovici, Danil Jivoiu, Ioan Magda, Marcu Jebelian, F. Ognian, Petru Jebelian, Solomon Pavel, Ana Păucărician și Elisabeta Crighez, cucate —10, Pavel Miloș —9, Gheorghe Lăpădat și Vasile Păucărician, cu câte —8, Savu Suciu, Marcu Bolgia, Mărie Ollă, Mărie Libră, Ana Savu și Eva Ollă —6. Dela elevele de școală din Sarcia română 192.

3281

Colecta din Lunșoara prin d. Petru Cipou dela: Petru Cipou învățător teolog absolut 2, Maria V. Cipou născută Filip învățătoare 1, Teodor Cipou Mitri 1, Alexandru Tr. Popescu preot 2, Teodor Domocoș 1, Iosif Lețu 1, Ilie Brade epitrop și soția lui Ana Madav 1, Petru Tirodea —50, Marie Cipou —50, Ileana Marușca soția lui Ioan Hoble —40, văduva Florian Teosdea născută Bradea Ana 1, Gligorie Cipou n. f. —30, Demetriu Barbura Tudori 1, Vasiliu Cipou —20, Floare Marian —20, Simeon Cipou —30, Biserica română gr.or. 1, Petru Modog —20, Florian Ilie —20, Din tasul sfintei biserici 542, Gligorie Cipou Flori —20, Gavril Lup Pinti —20, Nicolau Cipou Veselu 1.

2162

Colecta la nunta învățătorului P. Roșu la inițiativa părintelui Ioan Popovici din Bârsa.

25—

Total	10943
Listele noastre precedente	313968
Laolaltă	324911

— **D-nul Iorga despre Asociațiunea din Arad.** In »Neamul românesc« ce ni-a sosit azi, d-nul Iorga scrie despre Asociațiunea din Arad: Cu câteva zile mai înainte era serbare la Arad, o însemnată serbare de cultură. Vechea Asociație arădană, de curând înviată, își ținea ședințele.

S'au rostit cuvântări de mare înălțime, cuprinzând idei nobile, într-o formă plină de mândrie. Cele spuse de pâr. R. Ciorogariu, de avocatul Ungurean, sunt vrednice a se ținea minte, a se adăugi la conștiința de sine, de preț și de menirea lor, a românilor neliberi. Sus, peste năcazurile zilei, peste prigonirile vremii s'a ridicat un steag de cultură pe care nimeni nu poate veni să-l dea jos și care se vede până foarte departe, chemând munca și tragerea de inimă a românilor, până la cei mai săraci și mai umili dintre dânsii.

— **Gravul accident al președintelui Senatului.** D-nul general Budișteanu, președintele Senatului, a suferit un grav accident.

Aseară dela orele 7 pe când d-sa părăsea clubul regal, din calea Victoriei, a făcut un pas gre-

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de bază dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; olăuri, lăcheruri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.

șit pe scări și căzând cu putere și-a fracturat piciorul stâng și o coastă. Din cauza durerii, președintele Senatului a rămas în nesimțire și numai mulțămită ajutorului dat de câteva persoane a putut fi ridicat și transportat cu trăsura acasă, în strada Academiei.

Aci a fost imediat chemat d-nul Dr. Leonte, care a dat primele ajutoare d-lui general Budișteanu. D-sa însă nu s'a putut pronunța asupra gravității fracturilor, întrucât durerile groznice ce le suferă victima accidentului nu i-a permis să examineze mai de aproape.

D-nul Dr. Leonte va face azi o nouă vizită d-lui președinte al Senatului și atunci se va putea cunoaște gravitatea fracturilor.

— **Ungurii din București.** Redactorii ziarelor ungurești din România, cam au obiceiul să umble pela ușile ministrilor unguri. Într-o zi redactorul dela „A. României Hirlap” a cerut însă în zadar să fie introdus în biroul consilierului ministerial Abrányi. Consilierul Abrányi nu l-a primit sub cuvânt, că are informații rele despre el, și anume, că ar fi omului guvernului român. — Németh, indignat, a pornit proces, pentru vătămare de onoare, în contra contelui Klebersberg Kuno, despre care credea, că ar fi dat aceste informații. Procesul s'a desbătut în zilele acestea, și ca în tot locul unde e acuzat un conte, s'a isprăvit cu împăcarea partidelor. — Mă rog, cum se putea presupune despre un evreu ungur să aibă legături cu guvernele din România?

Conferința domnului Ovid Densusianu. Joi 12 Februarie, seara, d. Ovid Densusianu a ținut o conferință la institutul de fete „Pompilian-Zossima”, despre „Sufletul nou în poezie”. D-sa a vorbit despre poezia simbolistă care a luat un avânt mare, mai cu seamă de acum vre-o douăzeci de ani. Pomeniște despre premergătorii poeziei simboliste, Baudelaire și Vigny. Spune apoi că mișcarea parnasiană aduce cultul formei, și ridiculizează pe romantici. Vorbind despre decadentism, d. Densusianu arată că decadenții sunt acei cari au căutat să imite pe alți poeți, iar nu simbolistii cari caută forme noi. Verlaine a căutat să arate că poezia este arta de a semna sentimentele. D. Densusianu vorbește cu mult entuziasm despre sculptorul Rodin, și mai cu seamă despre statuia „Le Penseur” a acestui mare sculptor. Toate țările au poezii lor simboliste, spune d. Densusianu, deci aceasta este o dovadă că se simte nevoia unei forme nouă de artă, pentru exprimarea sentimentului. Citează versuri din Henri de Regnier și cu un lux de argumente deosebit, d. Densusianu își sfârșește conferința, pledând „cauza” simbolismului, o artă care face să vorbească însăși... tăcerea.

— **Moartea unei femei vestite.** Zilele acestea a încetat din viață la Breslau în vârstă de 63 de ani contesa Kwileka, eroina unuia din cele mai pasionate procese care s'au judecat în ultimul timp. Contesa era acuzată că voind să pună mâna pe o mare sumă de bani, a simulat nașterea unui copil pe care în realitate îl cumpărase dela o supusă austriacă.

Tribunalul a achitat-o dat fiind marea asemănare ce există între ea și copil.

— **Din Germania în Ungaria cu balonul.** În dimineața lui 9 Februarie a plecat balonul Berlin de pe locul Sf. Moritz și-a ajuns la înălțime de 3800 de metri de asupra ghietașului Róseg. Peste Bervina a trecut la 4500 m. la — 20 grade, apoi peste lacul Come, Maggiore. La 4 jum. după amiază se coboară în Lombardia, lasă acolo pe călăuzul ce luase pentru Alpi, la întâmplare de a se fi coborât acolo, iau câțiva saci de pământ și se urcă din nou.

Dar, nefiind vânt, se văd nevoiți a sbura pe lângă pământ. Niște țărani prind de funie și o leagă de un copac. Nu vor să le dea drumul, până ce unul din balon nu le strigă: „Mergem la Roma, la Papa!” Pe la 9 seara trec peste Milan. Pe la 2 și 45 m., erau deasupra Veneției, la 2000 de m.

Au plecat spre Triest. Trec peste Alpi (Karawanken) la 5500 de metri (—25), iau oxigen, căci amețeau, iar la 1 și 20 m. după masă erau în Ungaria la 5800 m.

Pe la 3 ceasuri trec peste Drava, la 300 m. La 6 jum. înserează și se coboară în pusta ungurească la Kis Look Pusztă pe moșia conlui Zichy, nu departe (12—15 klm.) de Sorbogard, la miazăzi de Pesta.

De aci călătorii și-a dus de balonul cu trăsura la Budapesta.

Au stat 30 de ceasuri în văzduh.

— **„Tokio” extirpător de bățături.** Se poate folosi cu succes contra bățăturilor (la picioare), negeilor și contra scortșoarei pielei. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bățăturilor. — 1 dosă 50 fil. Pentru 60 fil. se trimite francat. Adresa: *Tömöri Antal, Cegléd, 1 kerület.*

— **Imbulzirea sângelui** se oprește și se vindecă sigur folosind regulat apă amară **Frantz-Josef**. E destul a se lua 1/2 pahar dimineața pe nemâncate.

La cumpărare atât din prăvălii cât și din farmacii cereți numai apă amară „Frantz-Josef.”

— **Cel mai renumit atelier fotografic** pentru fotografii artistice moderne în haine de bal este atelierul lui **Kossak József**, fotograf de curte ces. reg. și cam. în *Arad, str. Weitzer J. Nr. 3. Numărul telefonului 657.*

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Guvernul nu are de gând se plece.

—

Sedința Camerei.

Budapesta, 26 Februarie.

Vice-Președintele Rakovszky deschizând sedința exprimă regretele camerei pentru moartea deputatului Hodossy Imre.

Se citește și se primește referatul secțiunii de control al conturilor publice.

Sunt anunțate 11 interpellări.

Se urmează discuția pe articole a reformei impozitelor vorbesc deputații **Polónyi, Lázár, Pető** etc. și le răspinge primul ministru **Wekerle**.

La stabilirea ordinei de zi **Nagy Gy.** cere să se desbată raportul secțiunii de justiție asupra punerii sub acuză a vechiului guvern. Cere părăsirea guvernului și a primului ministru asupra aceste chestiuni și asupra situației politice.

D. Wekerle răspunde că de un timp încoace presa e plină de știri alarmante despre demisiunea guvernului și dizolvarea camerei. Știrile sunt neadevărate și nimeni nu are de gând să demisioneze sau să dizolve camera. *Camera actuală va rămâne încă multă vreme adunată și va lucra încă mult.* Răspunde lui Nagy că nu se poate întreprinde discuția proiectului reformei de impozite.

Beniczky Ödön adresează ministrului de justiție o interpellare asupra uzurei ce se face în capitală cu chiriile de locuințe și asupra legii despre grevă.

Ministrul **Günther** făgăduiește să ia măsuri.

Di Wekerle la Viena

Primul ministru pleacă azi la Viena sta o zi.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta, 19 Februarie

Budapesta, 19 Februarie

Grâu pe Aprilie 1909	25.62—26
Săcară pe Aprilie	18.30—18
Cucuruz pe Maiu	14.56—14
Ovăs pe Aprilie	17.18—17

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost

Grâu nou

De Tisa — — — —	26 K. 55—26 K.
Din comitatul Albei —	26 > 15 26 >
De Pesta — — — —	26 > 20—26 >
Bánátenesc — — — —	26 > 50—26 >
De Bacica — — — —	26 > 30—26 >
Săcară — — — —	19 > 70—19 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 > — 17 >
„ „ calitatea a II.	16 > 50—16 >
Ovăs „ „ I.	17 > 55—18 >
„ „ „ II.	17 > 25—17 >
Cucuruz — — — —	14 > 05—14 >

Posta Administrației.

Gheorghe A. Dogariu, Iersig. Am primit cor. ab. până la 1 Aprilie 1909. În 1909 trimis abonamentul.

Redactor responsabil **Constantin Sav**
Editor proprietar **Gheorghe Nichi**

AVIZ.

Logofăt îngrijitor, harnic, cu buferințe, se caută pentru o moșie în mânia. Salar lunar dela 100 — 150 lei.
Adresa: **Inginer I. Scila, str. Mircea Vodă 42 bis. București.**

Tusea măgărescă

se vindecă repede prin întrebuintarea Emulsiunii **SCOTT**. Medicii, moașele și părinții o adresează aceasta cu mii și mii de scrisori.

Emulsiunea lui Scott

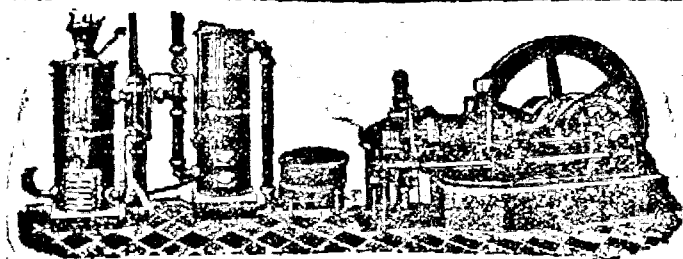

folosește, fiindcă substanțele din ea compusă sunt de prima calitate și procedura originală a lui **SCOTT** face să fie celebră, fiind și ca produs nutritiv de prima clasă. Deja ca prima doză se observă ameliorarea stărea generală.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seama la marca metodelui **SCOTT** — care este peșea.

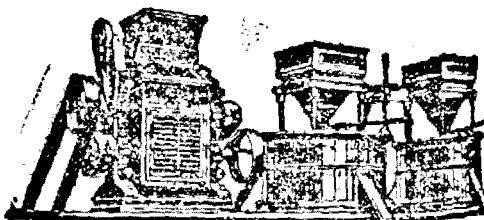

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0.8—2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanția cea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN

Inginer mecanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged) **Seghedin.**

CONCURS.

La nouînființatul „Institut de Credit de Economii ca societate de acții Mehadia” e de ocupat din 1 Martie postul de contabil pe lângă un lunar de 100 cor. După 3 ani dela înținare contabilul are drept și la tantiema lunară.

Reflecții au a dovedi prin atestate le- că sunt absolvenți de școale comer- și că au oareșicare praxă în ramura stabilității de bancă.

Preferiți vor fi cei cu o praxă mai în- ungată, cărora direcțiunea institutului e cată a le satori eventu. l și salar mai e.

Mehadia, în 22 Febr. 1909.

Direcțiunea

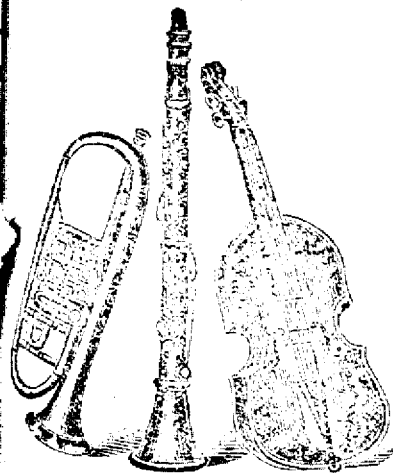
„Institutului de Credit și Economii ca societate pe acții în Mehadia”.

Schmidutz József

fabricant de Instrumente muzicale și magazin de tot soiul de instr. muzicale.

KULA (comit. Baci).

Se capătă: Violine, goarne, harmonice, tambure și cele mai bune gramofone precum și ori ce instrumente muzicale.

Primesc repararea a orice soi de instrumente muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție. Țin în depozit violine și cimbele fabricate în țară și străinătate precum și coarde de oțel englez pentru tambure.

A apărut

Prelegeri metodice din Istorie biblice

op auxiliar pentru catihet, de Nicolae Crișmariu, paroh-catihet.

În literatura noastră ramul catihetic a rămas cel mai neglijat. Biserica și-a luat o nouă în- drumare: mântuirea sufletelor prin catehizare. Iar catihetii preoți simt lipsa de opuri catihe- tice, pentru a se ajuta la misiunea lor.

În fața acestor constatări, opul P. N. Criș- mariu a binevenit cu atât mai ales, că cuprinde pe lângă partea teoretică a metodului, toate prelegerile din materia biblică prescrisă pentru școalele elementare, lucrate după treptele for- male și însoțite de harta istorică a Palestinei.

În predece sunt marcate toate momentele principale ale materiei din fiecare piesă, pre- cum marcant e întreg procesul, pentru a în- lesni predece catihetilor.

Întreagă cartea tradează mult studiu și bună- voință. De aceea cu tot dreptul constată cu plă- cere dl profesor Dr. P. Pipos, că: „aceste pre- legeri sunt un povățuitor potrivit pentru catihetie.”

Opul constă din 20 coale și costă 4 cor. plus 20 III porte. Se capătă la autor în Baraczháza (Temesm.), la librăria „Tribuna”, la libr. diecezană din Arad, precum și la librăriile mai în- semnate din țară.

Aviz teologilor ort. rom.

Un preot foarte bătrân din Bănat, cu stare ma- terială foarte bună, cu parohie clasa I, are de unica ereditate o nepoată, la care voiește a-și aduce un capelan. Adresele a se trimite acestei redacțiuni.

„MOLLY”

— În trei zile face mânilor — catifelate și albe ca spuma.

Marca înregistrată.

Acest conservativ al mânilor, este compus din substanțe recunos- cute de știința cosmetică modernă, ca cele mai bune și inofensive pen- tru catifelarea și îngri- jirea mânilor și întrece în efect, orice alt pre- parat de acest fel. Se întrebuintează cu mult succes contra roșetii

mânilor și contra tutu- ror altor efectiuni a pie- lel mânilor.

„Molly” este un re- mediu excelent pentru mânilor cari se ocupă regulat cu lucrul de casă; moale pielea în scurt timp și dă mâni- lor o albeață foarte plă- cută.

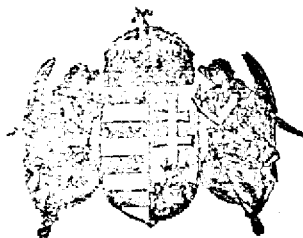
Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:

Drogueria și parfumeria

NESTOR HANZU

Arad, Weitzer János utca 2.

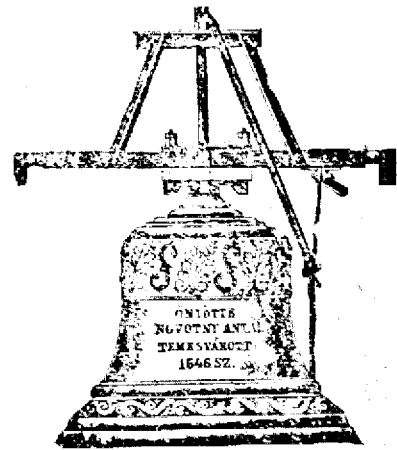
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpsta în 1896.

Turnătoră de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armo- nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte. Îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomanda- CLOPOTELE GĂURITE de dânsul in- te cu deosebire ventate și pre- miate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă- tătoare, — spre preadustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. Preț-oursantari ilustrate gratis.

„Ce?... Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarette JACOBI ANTINICOTIN”

Atențiune! Veritabil numai în cutii de țigări cu numele „Jacobi”.

Fiecare cutie de lemn conține o carte magică interesantă.

Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

Falk & Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

Piane și harmonice.

In salonul de piane

F.A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zeitter și Winkelmann“, Braunschweig.

F. Robert Reinhold, Viena. Belehradsk, Viena.

„Lauberger și Gloss“, Viena. Kotykiewicz, Viena.

A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.

Reparaturi speciale solide și garantate.

Prăvălie nouă de obiecte de argint de China!

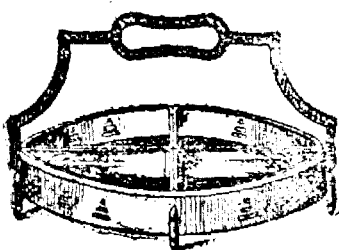
Kolozsvár, Mátyás Király-tér 9

— (fosta prăvălie de bijuterii a lui Nagy József). —

Aduc la cunoștința on. public, că am deschis o

prăvălie de obiecte de argint de China

corespunzătoare cerințelor timpului modern. Țin un mare deposit permanent de tacâmuri, tave, jardiniere, cabare, oguri și tot felul de obiecte de lux, fasoul cel mai modern. Țin mare deposit din obiectele de Bernsdorf și Szandrick, tot asemenea obiecte optice. Solicit păr. on. public, Cu stimă

Feuerstein Herman

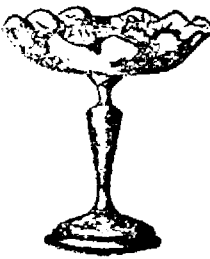
In Cluj (Kolozsvár)

Mátyás-Király-tér nrul 9.

— Prețuri solide. —

— Preț-curent gratis și frec. —

Comandele în provincie se săvârșesc prompt și solid.

Fabrica de uleiuri sudungară în Timișoara.

Birou: Timișoara-cetate, piața St.-George.

Recomandă uleiurile sale veritabile de prima calitate pentru trierare, mașini, dinamo și motoare. Uleiul brut pentru producerea căldurii. Unsoare „tovotte“ excelentă. Uleiul de pește veritabil de Norvegia. Parafin. Primul furnisor al societății cooperative ung. econ. și a fabricii de mașini din Budapesta. Garnituri pentru mașini cu aburi de trierat, pentru pluguri cu aburi, pentru mașini de tăiat nutrețul și unelte agronomice. Instalează și reconstruiește mori. Motoare mănate cu ulei brut, cu benzină și motoare absorbitoare. Mașini legătoare de snopi și de cusut sistem Johnstonsche. Art. clii tehnici. Carbuni de Bosnia și Prusia. — — — Condițiuni favorabile de plată. — — — Agenții primesc onorar. — — —

KATZKY ANTAL

atelier mehanic de mașini de cusut și biciclete

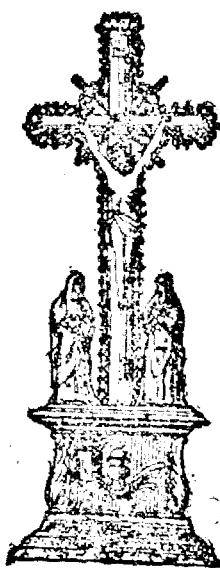
Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intra-
rea prla partea str. Jenő főherceg).

Se angajază să repare și să procure mașini de cusut, mașini de împletit clorapt, biciclete motoare, automobile, gramofone și mașini de scris, precum sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă și introducerea lor.

Ține în deposit mașini de cusut vechi și biciclete, tot așa gramofone și părți separate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofone cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

Preț-curent gratuit și porto franco.

Furek Márton

aurar
Győr, Erzsébet tér

Își recomandă

crucile de lemn

bine aurite, dupăcum se văd în desenele industriei proprii, cari sunt de o înălțime — 55 cm. provăzute cu lampă eternă.

Le trimit ori unde porto-franco cu ramburs de 6 cor., cu mătani 8 cor.

FRĂȚII BURZA

ARAD, Boros-Béni tér.

recomandă depositul lor cel bogat, prăgini de, fer plăci de fer, osii de fer, instrumente de fer, sobe de fer turnat, mașini de gătit, sârme și cuie de sârmă, lanțuri, săpi, arșeu, furci de oțel și tot felul de vase de bucatărie de fer — — — turnat și smălțuite. — — —

Mare depozit de stropitoare sistem „Wermorel“.

— — Mare depozit de revolvere — —
cu repetiție, arme și recvizite de
— — — împușcat. — — —

— — Depozit de mașini agricole. — —

așa d. e. pluguri de oțel sistem Sack, mașini de sămănaș, grape, tăietoare de pae și napi, cântare. Mare magazin.

Cea mai bună calitate în plăci de catran (păcură), și asfalt pentru acoperit casele.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Telefon Nr. 604.

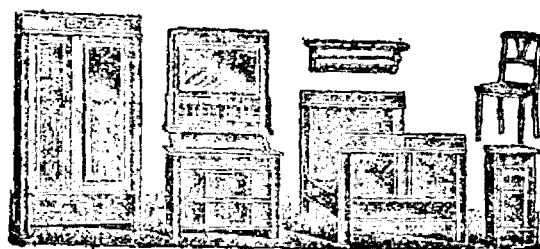
Telefon Nr. 604.

Firmă românească.

Decorat cu medallie la expoziția din 1907 în Pécs.

GEORGE STAHL

lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ

Își recomandă on. bile din Lugoj și marele magazin de mobile fabricația proprie Str. Templon 15.

unde ține în depozit mobile de lăcătaș, odă și salon, precum și mobile tapetate până la cele mai luxurante.

Face tot felul de lucruri pentru edificii, așa d. e. tapete, mai de parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmaceuti, biurouri și școli, după de semnul propriu sau dat, în cel mai scurt timp.